



Handläggare:
Kicki Tepphag Olson tel. 508 33 690

Utbildningsnämnden
2010-05-20

Redovisning till Socialstyrelsen av uppdrag till skolhälsovården inom området barns och ungdomars psykiska hälsa

(SoS dnr 3670/2010)

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

1. Detta tjänsteutlåtande samt kvalitetsprogrammet för elevhälsoarbetet i Stockholms stads skolor överlämnas till Socialstyrelsen som svar på styrelsens tillsynsrapport.
2. Omedelbar justering.

Thomas Persson
Utbildningsdirektör

Sammanfattning

Socialstyrelsen har bl.a. inspekterat skolhälsovården i ett antal skolor, kommunala såväl som fristående, när det gäller barns och ungdomars psykiska hälsa.

Utbildningsnämnden uppmanas att redovisa ett tydligt uppdrag till skolhälsovården på samtliga kommunala skolor i Stockholms stad, där det ska framgå vilket ansvar skolhälsovården har inom området barns och ungdomars psykiska hälsa.

Förvaltningen föreslår följande uppdrag:

- psykosomatiska besvär
- nedstämdhet



- koncentrationssvårigheter
- bristande välbefinnande inklusive stress och ätstörningar
- problemens påverkan på elevens vardagsliv
samt
- mobbning
- tobaks-, alkohol-/drogbruk.

Vilka områden enligt ovan som ska prioriteras vid respektive skola avgörs genom överenskommelser mellan rektor och skolhälsovården vid respektive skola. Skolhälsovården ansvarar därefter i samverkan med övrig skolpersonal/elevhälsopersonal för sin del i genomförandet. Rektor leder elevhälsoarbetet.

I det hälsofrämjande arbete som skolhälsovården ska bedriva ingår att tidigt upptäcka elever med ökad sårbarhet och att avgöra vari denna består.

Elevernas psykiska hälsa ska följas upp och redovisas i den årliga elevhälsorapporten.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts inom utbildningsdirektörens stab i samverkan med uppdragsavdelningen/skolhälsan samt grundskole- och gymnasieavdelningarna.

Bakgrund

Socialstyrelsen genomför för närvarande en nationell tillsyn av hälso- och sjukvårdens insatser för barns och ungdomars psykiska hälsa. I en första etapp (2008) granskades den specialiserade barn- och ungdomspsykiatri (BUP). I den andra etappen granskas bl.a. skolhälsovården. Socialstyrelsen har inspekterat skolhälsovården i ett antal skolor, kommunala såväl som fristående.

Socialstyrelsens bedömning och krav på åtgärder anges enligt följande:

Uppgiften att arbeta med tidig upptäckt av psykisk ohälsa ska ingå i skolhälsovårdens uppdrag. I Socialstyrelsens riktlinjer för skolhälsovården konstateras bl.a. att skolhälsovården har en särskild uppgift att känna igen tecken på psykisk ohälsa och elevers behov av stöd innan mera omfattande problem utvecklas.

Utbildningsnämnden uppmanas att redovisa ett tydligt uppdrag till skolhälsovården på samtliga kommunala skolor i Stockholms stad. Det ska framgå vilket ansvar skolhälsovården har inom området barns och ungdomars psykiska hälsa.

Utbildningsnämnden beslutade 2010-03-18 om ”Kvalitetsprogram för elevhälsoarbetet inklusive specialpedagogisk verksamhet i Stockholms skolor, ledningssystem för



skolhälsovården och psykologverksamheten samt utseende av verksamhetschefer”. Där framgår bl.a. att utbildningsförvaltningen ska återkomma till utbildningsnämnden/vårdgivaren med förslag på närmare anvisningar m.m. för uppgifter i ledningssystemet för skolhälsovård och skolpsykologverksamhet och med delegation m.m. för respektive verksamhetschefs uppdrag. Detta svar på Socialstyrelsens tillsynsrapport om insatser för barns och ungdomars psykiska hälsa är en första del i detta arbete.

Förvaltningens synpunkter och förslag

En förutsättning för ett gott studieresultat är att eleverna trivs i skolan och mår bra. Elevhälsan ska därför vara förebyggande, främja hälsa och skapa förutsättningar för inläring hos alla elever. Elevernas utveckling mot skolans mål ska stödjas. Rektor leder elevhälsoarbetet.

I ”Kvalitetsprogram för elevhälsoarbetet inklusive specialpedagogisk verksamhet i Stockholms skolor, ledningssystem för skolhälsovården och psykologverksamheten samt utseende av verksamhetschefer ” (beslutat i utbildningsnämnden 2010-03-18) framgår utgångspunkter, mål och ansvar för elevhälsoarbetet, ansvar, ledningssystem för skolhälsovården och psykologverksamheten samt kvalitetssystem för specialpedagog/speciallärare samt för skolkurator. Kvalitetsprogrammet förutsätter en nära samverkan mellan samtliga yrkesprofessioner inom elevhälsan. Kvalitetsprogrammet för elevhälsoarbetet i Stockholms skolor var vid tidpunkten för Socialstyrelsens tillsyn inte beslutat.

I det hälsofrämjande arbete som skolhälsovården ska bedriva ingår att tidigt upptäcka elever med ökad sårbarhet och att avgöra vari denna består. De fem dimensioner av psykisk hälsa och ohälsa som använts i den av Folkhälsoinstitutet nyligen presenterade nationella kartläggningen av barns och ungas psykiska hälsa ska, enligt förvaltningens mening, användas av skolhälsovården i Stockholms stad:

- psykosomatiska besvär
- nedstämdhet
- koncentrationssvårigheter
- bristande välbefinnande inklusive stress och ätstörningar
- problemens påverkan på elevens vardagsliv
samt
- mobbning
- tobaks-, alkohol-/drogbruk

Vilka områden enligt ovan som ska prioriteras vid respektive skola avgörs genom överenskommelser mellan rektor och skolhälsovården vid respektive skola. Skolhälsovården ansvarar därefter i samverkan med övrig skolpersonal/elevhälsopersonal för sin del i genomförandet. Rektor leder elevhälsoarbetet.



Verksamhetschefen utfärdar anvisningar till skolläkaren och skolsköterskan vid respektive skola för det arbete enligt ovan, som kan avse patientinriktat arbete.

Samverkan med övriga yrkesprofessioner inom elevhälsan ska ske i för elevhälsan gemensamma fall och utifrån de rutiner som respektive skola har för elevhälsans yrkesgrupper.

Elevernas psykiska hälsa ska följas upp och redovisas i den årliga elevhälsorapporten.

Förvaltningen föreslår att detta tjänsteutlåtande samt kvalitetsprogrammet för elevhälsoarbetet i Stockholms stads skolor överlämnas till Socialstyrelsen som svar på styrelsens tillsynsrapport.

Bilagor:

1. Tillsyn avseende insatser för barns och ungdomars psykiska hälsa
- 1 A Kvalitetsprogram för elevhälsoarbetet inklusive specialpedagogisk verksamhet i Stockholms skolor, ledningssystem för skolhälsovården och psykologverksamheten samt utseende av verksamhetschefer. (Tjänsteutlåtande med sju bilagor)